

PERSBERICHT

Amsterdam, 3 december 2025

Nederlandse behandeling op basis van lidocaïne verbetert klachten en kwaliteit van leven bij patiënten met ernstige Long COVID

Vandaag zijn in het medische tijdschrift *eClinicalMedicine*, onderdeel van The Lancet Discovery Science (Lancet Group) de resultaten gepubliceerd van een speciaal voor patiënten met ernstige Long COVID-klachten aangepaste pijnbehandeling met het bekende verdovingsmiddel lidocaïne. De behandeling is ontwikkeld door artsen van Excellent Care Clinics, een zelfstandige kliniek voor anesthesiologie en pijnbehandeling. In een observationele studie is aangetoond dat een voor thuis-toediening geschikte lidocaïne-samenstelling, die onder de huid wordt geïnjecteerd, in een groep van 103 patiënten met Long COVID leidt tot een significante verbetering van zowel lichamelijke als psychische klachten. Van de behandelde patiënten rapporteerde 80% een verbetering van de klachten. Deze verbeteringen varieerden van kleine, maar voor patiënten belangrijke stappen vooruit tot het volledig verdwijnen van de typische Long COVID-symptomen. De voortgang van de thuisbehandeling werd onder meer gevolgd via een speciaal hiervoor ontwikkelde app. De medicatie werd bereid door een ziekenhuis bereidingsapotheek. De verzamelde gegevens zijn vervolgens geanalyseerd door onderzoekers van Amsterdam UMC en de Vrije Universiteit Amsterdam.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2589537025006157>

Zelf toedienen onder de huid

Van lidocaïne zijn al langer niet alleen pijnstillende, maar ook ontstekingsremmende effecten bekend. Om die reden wordt het door anesthesiologen zowel bij operaties als in de pijn geneeskunde toegepast. Voor de behandeling van pijnklachten wordt het middel doorgaans uitsluitend in het ziekenhuis per infuus en onder bewaking toegediend, vanwege het risico op bijwerkingen bij te hoge bloedspiegels. Bij patiënten die werden verwezen met pijnklachten door Long COVID, werd lidocaïne onder de huid (subcutaan) toegediend om hoge plasma'spiegels te voorkomen. Aan de injectievloeistof werd cyclodextrine als hulpstof toegevoegd. De patiënten konden het middel hierdoor zelf dagelijks thuis toedienen en hoefden niet naar de kliniek te komen. Voor ernstig geïnvalideerde Long COVID-patiënten was dit essentieel, omdat kliniekbezoeken zeer belastend zijn en de klachten kunnen verergeren. De thuisbehandeling werd op afstand gevolgd via een app en wearables, waarmee symptomen, vitale waarden en bijwerkingen werden gemonitord. De deelnemers waren gemiddeld 2,5 jaar ernstig ziek en hadden minimaal één jaar lang geen enkel herstel ervaren. Er traden geen ernstige bijwerkingen op, wel ontstonden lokale huidirritaties op de injectieplaatsen.

Beïnvloeding ontregeld immuunsysteem

In het vandaag verschenen artikel beargumenteren de artsen en onderzoekers waarom de onderhuidse toediening van het medicijn waarschijnlijk een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de significante verbeteringen over het hele spectrum van Long COVID-klachten. Dit terwijl veiligheidsmetingen aantoonde dat de bloedspiegels laag bleven. Zij vermoeden dat de toedieningswijze onder de huid tot hogere opname in het lymfiesysteem en in de lymfeklieren (het immuunsysteem) heeft geleid. Hierdoor wordt vermoedelijk een specifiek overactief immuunmechanisme afgeremd. De hypothese is dat deze ontregeling van het immuunsysteem ontstekingen in meerdere orgaansystemen veroorzaakt. Dit zou kunnen verklaren waarom Long COVID-patiënten zoveel, en vaak zeer ernstige, klachten ervaren.

Prof. dr. Jos Twisk, hoogleraar toegepaste biostatistiek en verantwoordelijk voor de data-analyse: "De resultaten die in deze observationele studie zijn behaald benaderen qua statistische kracht die van een klassiek gerandomiseerd klinisch experiment. Een sterk punt is dat voordat de behandeling is gestart ook metingen zijn gedaan, waardoor de patiënten hun eigen controles zijn. Er zou sprake kunnen zijn van een placebo-effect, maar de gevonden effecten zijn veel groter dan verwacht zou kunnen worden van een placebo. Kortom: het lijkt er sterk op dat de behandeling effectief is. Aanvullend klinisch onderzoek kan dit in de toekomst bevestigen en dan kan ook de precieze effectgrootte ten opzichte van geen behandeling verder worden gekwantificeerd, maar op basis van deze observationele studie lijkt de effectiviteit vast te staan."

Dr. Ivo Lutke Schipholt, senior-onderzoeker van de faculteit gedrags- en bewegingswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam: "Onze studie naar de rol van het immuunsysteem bij pijn krijgt met Long COVID een nieuwe dimensie. We zien dat lidocaïne niet alleen de vaak ernstige (spier)pijnen vermindert, maar ook typische long COVID klachten zoals vermoeidheid, overprikkeling, concentratieproblemen en PEM. Verdere studies naar de effectiviteit, dosering en werking hebben nu hoge prioriteit."

Cees-Jan Oostwouder, anesthesioloog-pijnspecialist van Excellent Care Clinics, samen met collega anesthesioloog-pijnspecialist Karin Vos en klinisch onderzoeker Dr. Coen van Kalken één van de artsen achter de behandeling, zegt: "Met deze toedieningswijze van een al 70 jaar in de anesthesiologie gebruikt medicament zien we dat een meerderheid van onze Long Covid-patiënten uit een jarenlang uitzichtloze situatie komt. Het is als arts fantastisch om te zien hoe mensen hun leven weer geheel of gedeeltelijk terugkrijgen. Iedere verbetering betekent voor deze patiënten een wereld van verschil."

Beschikbaarheid van de nieuwe behandeling voor ernstig zieke Long COVID-patiënten

Long COVID treft wereldwijd naar schatting 400 miljoen mensen. In Nederland geven volgens het RIVM ongeveer 400.000 mensen aan klachten door Long COVID te hebben. Bij circa 100.000 van hen zijn deze klachten ernstig. Voor een groot deel van deze patiënten is sprake van een zeer dringende hulpvraag, terwijl er nog geen bewezen effectieve therapie beschikbaar is. De beschreven medicatie is op dit moment alleen beschikbaar als apotheekbereiding via ziekenhuisapotheek.

Een gerandomiseerd klinisch onderzoek naar de precieze effectiviteit van de behandeling wordt voorbereid. Volgens de artsen en onderzoekers is daarnaast meer inzicht nodig in de optimale dosering per patiënt, de duur van de toediening en de langetermijneffecten.

<https://excellentcareclinics.nl/long-covid/>

EINDE PERSBERICHT

Voor meer informatie (pers):

01 26 61 100 - 01 26 61 100 - 01 26 61 100 @sparrowsc.com
01 26 61 100 - 01 26 61 100 - 01 26 61 100 @sparrowsc.com
01 26 61 100 - 01 26 61 100 - 01 26 61 100 @sparrowsc.com

Subcutane toediening van de lidocaïne-toepassing